

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА

**ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення методичної ради університету
29 серпня 2024 року,
протокол №1.

Перша проректорка, голова методичної
ради університету, кандидатка наук з
державного управління, доцентка

_____ Ірина КОВТУН

29 серпня 2024 року

м.п.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
навчальної дисципліни
«СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ТА ЕТИКА БІЗНЕСУ»
для підготовки на першому (освітньому) рівні
здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра
за спеціальністю 07 Менеджмент
галузі знань 07 Управління та адміністрування
за денною формою навчання

м. Хмельницький
2024

РОЗРОБНИК:

Доцент кафедри менеджменту, економіки,
статистики та цифрових технологій, кандидат
економічних наук, доцент
26 серпня 2024 року

_____ Віталій КУДЕЛЬСЬКИЙ

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри менеджменту, економіки,
статистики та цифрових технологій
27 серпня 2024 року, протокол № 1 .

Завідувачка кафедри, доцентка, кандидатка
економічних наук, доцентка

_____ Наталія ЗАХАРКЕВИЧ

27 серпня 2024 року

Деканеса факультету управління та економіки,
кандидатка економічних наук, доцентка
28 серпня 2024 року

_____ Тетяна ТЕРЕЩЕНКО

Обліковий обсяг 1,47 ум.др.арк.

	Стор.
1. Структура вивчення навчальної дисципліни	– 3
1.1. Тематичний план навчальної дисципліни	– 3
1.2. Лекції	– 4
1.3. Семінарські (практичні, лабораторні) заняття	– 5
1.4. Самостійна робота студентів	– 10
1.5. Індивідуальні завдання	– 13
1.6. Підсумковий контроль	– 14
2. Схема нарахування балів	– 17
3. Рекомендовані джерела	– 19
4. Інформаційні ресурси в Інтернеті	– 23

1. Структура вивчення навчальної дисципліни

1.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин											
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
			Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС		Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Сутність та значення соціальної відповідальності бізнесу	10	2	2	–	–	6	10,5	1	0,5	–	–	9
2.	Засади формування та розвитку соціальної відповідальності	10	2	2	–	–	6	10,5	1	0,5	–	–	9
3.	Управління соціальною відповідальністю бізнесу	10	2	2	–	–	6	10,5	1	0,5	–	–	9
4.	Соціальна відповідальність суб'єктів суспільного розвитку.	10	2	2	–	–	6	9,5	–	0,5	–	–	9
5.	Соціальні проєкти та ініціативи в діяльності організації	10	2	2	–	–	6	9,5	–	0,5			9
6.	Значення етики в професійній діяльності менеджера	10	2	2	–	–	6	10	1	–	–	–	9
7.	Етичні норми ділового спілкування	10	2	2	–	–	6	10,5	1	0,5	–	–	9

8.	Бізнес-етикет: сутність, правила	10	2	2	–	–	6	10,5	1	0,5	–	–	9
9.	Імідж менеджера як ділової людини	10	2	2			6	8,5	–	0,5	–	–	8
	Всього годин:	90	18	18	–	–	54	90	6	4	–	–	80

1.2.Лекції

№ з/п	Назва і план теми	Кількість годин
1	2	3
1.	Сутність та значення соціальної відповідальності бізнесу	2
1.1. 1.2. 1.3.	Поняття відповідальності в системі суспільних взаємовідносин. Групи мотивів щодо відповідальності індивіда та суспільної спільноти. Соціальна відповідальність бізнесу: сутність, значення та складові елементи	
2.	Засади формування та розвитку соціальної відповідальності	2
2.1. 2.2. 2.3.	Соціальна політика держави. Моделі соціальної політики держави: ліберальна, корпоративна, суспільна. Історична трансформація поглядів на соціальну справедливість у суспільстві.	
3.	Управління соціальною відповідальністю бізнесу	2
3.1. 3.2. 3.3.	Місце соціальної відповідальності в управлінні організацією. Організаційно-економічне забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю. Система оптимального розподілу функціональних обов'язків, прав і відповідальності.	
4.	Соціальна відповідальність суб'єктів суспільного розвитку	2
4.1. 4.2. 4.3.	Соціальне підприємництво. Соціальна місія. Соціальна відповідальність менеджера.	
5.	Соціальні проекти та ініціативи в діяльності організації	2
5.1. 5.2. 5.3.	Основні кроки провадження у практику діяльності організації соціально відповідального підходу Доброчинний менеджмент. Соціальний менеджмент.	
6.	Значення етики в професійній діяльності менеджера	2
6.1. 6.2. 6.3.	Теоретичні та практичні засади бізнесу як соціального феномена. Інституалізація етичних основ діяльності організацій. Сутність і зміст етики ділових відносин.	
7.	Етичні норми ділового спілкування	2
7.1. 7.2. 7.3. 7.4.	Культура ділового спілкування – важлива умова професіоналізму бізнесмена. Техніка ефективного спілкування. Публічний виступ у діловому спілкуванні. Етикет публічного мовлення. Елементи мовного етикету в діловому листуванні.	

8.	Бізнес-етикет: сутність, правила	2
8.1.	Поняття та види етикету. Історія розвитку етикету.	
8.2.	Сучасний діловий протокол та етикет.	
8.3.	Стандартні етикетні ситуації. Культура поведінки поза службою. Український комунікативний етикет. Традиційні форми і правила етикету.	
9.	Імідж менеджера як ділової людини	2
9.1.	Правила вручення й отримання візитівок. Види візитівок.	
9.2.	Імідж як умова ділового успіху. Зовнішній вигляд ділової людини.	
9.3.	Основні елементи корпоративного іміджу.	
	Усього	18

1.3. Семінарські заняття

Семінарське заняття 1

Тема 1. Сутність та значення соціальної відповідальності бізнесу.

Питання для усного опитування та дискусії

- 1.1. Піраміда А. Керолла.
- 1.2. Усвідомлення відповідальності.
- 1.3. Позиції щодо розуміння соціальної відповідальності різними суспільними групами.
- 1.4. Рівні соціальної відповідальності.
- 1.5. Форми прояву та реалізації соціальної відповідальності бізнесу.
- 1.6. Заходи реалізації форм соціальної відповідальності бізнесу.
- 1.7. Фактори впливу на вибір соціально відповідальної поведінки організації.
- 1.8. Переваги соціально відповідального підходу для бізнесу.
- 1.9. Тенденції соціальної відповідальності бізнесу на сучасному етапі.
- 1.10. Передумови становлення і розвитку соціальної відповідальності бізнесу.
- 1.11. Принципи соціально відповідальної поведінки бізнесу.

Аудиторна письмова робота

Виконання письмових завдань у тестовій формі за темою заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: піраміда, бізнес, форма, рівні, підходи, соувальна відповідальність, тенденція, принцип, захід.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

Семінарське заняття 2

Тема 2. Засади формування та розвитку соціальної відповідальності.

Питання для усного опитування та дискусії

- 2.1. Бісмарківська та беверіджська моделі соціальної політики держави.
- 2.2. Глобалізаційний підхід щодо реалізації соціальної політики держави.
- 2.3. Соціальна справедливість.
- 2.4. Умови справедливості розподілу суспільних благ.
- 2.5. Погляди на соціальну справедливість: егалітаристська, утилітаристська, роулсіанська, ринкова.

Аудиторна письмова робота

Виконання письмових завдань у тестовій формі за темою заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: соціальна політика, підхід, держава, погляд, умова.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

Семінарське заняття 3

Тема 3. Управління соціальною відповідальністю бізнесу.

Питання для усного опитування та дискусії

- 3.1. Порядок і форми взаємодії між органами управління та персоналом. Співпраця із територіальними громадами. Програми соціального інвестування.
- 3.2. Політика управління соціальною відповідальністю.
- 3.3. Інтеграція соціальної відповідальності у функції структурних підрозділів підприємства. Контролінг реалізації соціальних програм.
- 3.4. Навчання персоналу у сфері корпоративної соціальної відповідальності.
- 3.5. Вплив державної політики на формування організаційно-економічних механізмів управління корпоративною соціальною відповідальністю.
- 3.6. Якість формування правових норм, контролюючих інститутів та інфраструктури.
- 3.7. Партнерство та інституціональне інвестування.
- 3.8. Якість продуктів та послуг.
- 3.8. Запровадження та реалізація міжнародних стандартів.

Аудиторна письмова робота

Виконання письмових завдань у тестовій формі за темою заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: орган управління, персонал, місія, функція, підрозділ, норма, програма, територіальна громада, продукт, послуги.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

Семінарське заняття 4

Тема 4. Соціальна відповідальність суб'єктів суспільного розвитку.

Питання для усного опитування та дискусії

- 4.1. Мета соціального підприємництва.
- 4.2. Потрійний результат діяльності підприємства (модель 3P: Profit – Planet – People): економічна, соціальна та екологічна ефективність.
- 4.3. Підходи до визначення соціального підприємництва.
- 4.4. Історія соціального підприємництва в Україні.
- 4.5. Характерні ознаки соціального підприємництва.
- 4.6. Рівні соціальної відповідальності менеджера.
- 4.7. Кодекс корпоративної поведінки.
- 4.8. Функції корпоративних кодексів. Умови дієвості корпоративних кодексів. Типовий кодекс корпоративної поведінки.

Аудиторна письмова робота

Виконання письмових завдань у тестовій формі за темою заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: результат, соціальне виробництво, ефективність, кодекс, історія,

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

Семінарське заняття 5

Тема 5. Соціальні проєкти та ініціативи в діяльності організації

Питання для усного опитування та дискусії

- 5.1. Основні питання, які повинен вирішити менеджер в процесі вибору напряму соціально відповідальної поведінки організації. В
- 5.2. Вибір суспільно корисної справи.
- 5.3. Вибір ініціативи для підтримки соціально відповідального підходу.
- 5.4. Розробка і втілення програми.
- 5.5. Просування добродійної справи.

5.6.Основні інструменти реалізації соціальної ініціативи щодо просування доброчинної справи.

5.7.Основні переваги для підприємства щодо просування доброчинної справи.

5.8.Основні потенційні проблеми при застосуванні ініціативи «Просування доброчинної справи».

5.9.Ключові фактори успіху просування доброчинної справи.

5.10.План провадження заходів соціального менеджменту.

5.11.Філантропія. Основні інструменти реалізації філантропії. Проект реалізації філантропічних заходів. Волонтерська робота. Соціально відповідальні підходи до ведення бізнесу.

Аудиторна письмова робота

Виконання письмових завдань у тестовій формі за темою заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: питання, менеджер, справа, підхід, програма, інструменти, ініціатива, проблема, захід, робота, відповідальність.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах:

Семінарське заняття 6

Тема 6. Значення етики в професійній діяльності менеджера

Питання для усного опитування та дискусії

6.1.Теоретичні та практичні засади бізнесу як соціального феномена.

6.2.Розвиток та сучасний стан етичних теорій.

6.3. Види етичних норм: універсальні, групові, особистісні.

6.4. Інституалізація етичних основ діяльності організацій.

6.5. Етика та етикет.

6.6. Сутність і зміст етики ділових відносин. Структура етики бізнесу.

Аудиторна письмова робота

Виконання письмових завдань у тестовій формі за темою заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: етика, мораль, моральність, етикет, моральні принципи, традиція, право, моральні норми, моральна цінність, моральна свідомість, добро, зло, свобода, відповідальність, обов'язок, совість, честь, гідність, справедливість, сенс життя, любов, щастя, етичні норми, етика відповідальності, соціальна відповідальність бізнесу, етики ділових відносин, етика бізнесу.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту необхідно особливу увагу зосередити на таких питаннях:

- сутність та зміст етики ділових відносин;
- «принципи бізнесу» Декларації Ко;
- сутність та зміст Глобального договору ООН;
- необхідність соціальної відповідальності бізнесу;
- характеристика бар'єрів, що існують на шляху дотримання українськими бізнесменами етичних принципів.

Семінарське заняття 7

Тема 7. Етичні норми ділового спілкування

Питання для усного опитування та дискусії

3.1. Культура ділового спілкування – важлива умова професіоналізму бізнесмена.

3.2. Ділове спілкування, його особливості, способи та засоби.

3.3. Техніка ефективного спілкування.

3.4. Індивідуальні ділові бесіди.

- 3.5. Публічний виступ у діловому спілкуванні. Етикет публічного мовлення.
- 3.6. Мовне спілкування як показник рівня культури співрозмовників.
- 3.7. Особливості бесід по телефону.
- 3.8. Правила спілкування в електронному просторі.
- 3.9. Елементи мовного етикету в діловому листуванні.

Аудиторна письмова робота

Виконання письмових завдань у тестовій формі за темою заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: публічний виступ, промова, композиція промови, комунікативні установки, навіювання, психічне зараження, наслідування, переконання, маніпуляція, актуалізація, індивідуальний вплив, ділова бесіда, ділове спілкування.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких питаннях:

- значення в діловому спілкуванні маніпуляції та актуалізації;
- роль мови кінесики (жести, поза тощо) в діловому спілкуванні;
- особливості індивідуальної ділової бесіди;
- правила спілкування по мобільному телефону;
- особливості ділового спілкування в електронному просторі;
- характеристика форм колективного обговорення проблем.

Семінарське заняття 8

Тема 8. Бізнес-етикет: сутність, правила

Питання для усного опитування та дискусії

- 8.1. Історія розвитку етикету.
- 8.2. Поняття та види етикету.
- 8.3. Сучасний діловий протокол та етикет.
- 8.4. Стандартні етикетні ситуації.
- 8.5. Культура поведінки поза службою.
- 8.6. Український комунікативний етикет. Традиційні форми і правила етикету.

Аудиторна письмова робота

Виконання письмових завдань у тестовій формі за темою заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: етикет, добрі манери, придворний етикет, військовий етикет, дипломатичний етикет, загальногромадянський етикет, діловий (службовий) етикет, діловий протокол, принципи ділового протоколу, ввічливість, стандартні етикетні ситуації, національні манери вітання, вітальні формули, правила вітання, звернення, прощання, побажання, висловлювання вдячності, співчуття, український комунікативний етикет, етикетне спілкування.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту необхідно особливу увагу зосередити на таких питаннях:

- сутність та види етикету;
- найпоширеніші помилки в сфері ділового етикету;
- переваги та недоліки етикету;
- сучасний діловий протокол та етикет;
- стандартні етикетні ситуації;
- моральнісні проблеми в етикетному спілкуванні.

Семінарське заняття 9

Тема 9. Імідж менеджера як ділової людини

Питання для усного опитування та дискусії

- 9.1. Правила вручення й отримання візитівок. Види візитівок.

- 9.2. Сувеніри і подарунки в діловій сфері.
- 9.3. Етикет національних символів.
- 9.4. Імідж як умова ділового успіху.
- 9.5. Заповзятливість – найвагоміша складова іміджу підприємця.
- 9.6. Зовнішній вигляд ділової людини.
- 9.7. Основні елементи корпоративного іміджу.

Аудиторна письмова робота

Виконання письмових завдань у тестовій формі за темою заняття.

Методичні рекомендації

Ключовими термінами, на розумінні яких базується засвоєння навчального матеріалу теми, є: візитівки, ділові подарунки, етикет національних символів, прапор, герб, гімн, етикет національного прапора, імідж, імідж організації, (корпоративний імідж), компоненти іміджу організації, імідж ділової людини, діловий костюм, компоненти ділового костюма, аксесуари, макіяж ділової жінки, постава, хода, манери, звички, спорт.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту необхідно особливу увагу зосередити на таких питаннях:

- правила виготовлення візитівок;
- основні положення користування візитівками;
- роль візитівки в діловому спілкуванні;
- формування іміджу ділової людини;
- правила підбору одягу;
- помилки, що можуть призвести до втрати іміджу;
- основні елементи корпоративного іміджу;
- суть іміджу організації.

1.4. Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів є однією з форм оволодіння матеріалом із навчальної дисципліни «Соціальна відповідальність та етика бізнесу». Виконання самостійної роботи дозволяє студентам розвивати самостійне мислення, поглиблювати засвоєні теоретичні знання, опановувати практичні навички з управління інноваціями.

Самостійна робота із навчальної дисципліни «Соціальна відповідальність та етика бізнесу» складається з двох окремих завдань: письмових робіт по 9 темах та одного індивідуального завдання, обраного за темою наукової роботи. Письмова робота та індивідуальне завдання виконується у межах годин, відведених для самостійної роботи навчальним планом.

Студенти виконують письмову роботу та індивідуальне завдання самостійно з одержанням необхідних консультацій від науково-педагогічного працівника протягом семестру. Форма контролю – перевірка письмових робіт та заслуховування доповіді за темою наукової роботи. Питання письмової роботи виносяться на підсумковий семестровий контроль.

Тема 1.

Завдання для самостійної роботи

1. Соціальна відповідальність бізнесу: соціальне зобов'язання, соціальне реагування, соціальна чутливість.
2. «Відкрита» та «прихована» форма соціальної відповідальності.

Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Опрацювати літературу за темою самостійної роботи і на підставі її вивчення розкрити сутність соціальної відповідальності менеджерів та та підготувати приклади (соціальне зобов'язання, соціальне реагування, соціальна чутливість).

Опрацювати літературу за темою самостійної роботи і на підставі її вивчення проаналізувати форми соціальної відповідальності (спільні відмінні риси, слабкі сильні сторони.....).

Тема 2.

Завдання для самостійної роботи

1. Підготувати 2-3 приклади соціально відповідальних рішення по відношенню до працівників компаній України

Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Опрацювати літературу за темою самостійної роботи і на підставі її вивчення розробити приклади соціально відповідальних рішення по відношенню до працівників компаній України

Тема 3.

Завдання для самостійної роботи

1. Розробка місії, цілей та завдань у сфері соціальної відповідальності..

Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

На підставі опрацьованої літератури розробити приклад місії, цілей та завдань у сфері соціальної відповідальності керівника підприємства.

Тема 4.

Завдання для самостійної роботи

1. Кодекс корпоративної поведінки.

Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Опрацювати літературу за темою самостійної роботи і на підставі її вивчення розкрити передумови виникнення та застосування кодексів корпоративної поведінки

Тема 5.

Завдання для самостійної роботи

1. Втілення соціальних програм.

Завдання та методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Опрацювати літературу за темою самостійної роботи і на підставі її вивчення розкрити сутність етапів втілення соціальних програм (за приклад можна використовувати будь-яке підприємство).

Тема 6. Значення етики в професійній діяльності менеджера

Завдання для самостійної роботи

1. Підготувати презентацію професії, яку Ви здобуваєте.

Методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Опрацювати літературу за темою самостійної роботи і на підставі її вивчення розробити презентацію до 10 слайдів. В презентації слід відобразити такі основні положення: 1) історичний експурс професії менеджера, 2) актуальність професії та її перспективність, 3) ділові й моральні якості менеджера, 4) Ваш майбутній бізнес, чи організація, в якій Ви бачите себе у майбутньому, 5) Ваша роль у зазначеній організації, 6) співвідношення етики та вказаного бізнесу.

Тема 7. Етичні норми ділового спілкування

Завдання для самостійної роботи

1. Оформити за встановленими правилами документи: резюме, оголошення (повідомлення про захід), запрошення, лист-подяку, пояснювальну записку, лист-відмову, доручення, електронний лист, розписку, рекомендаційний лист.

Методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Опрацювати літературу за темою самостійної роботи і на підставі її вивчення сформувати документи (на аркушах формату А-4 за встановленими правилами оформлення), які стосуються безпосередньо студента (автора-укладача) та його майбутньої діяльності, що визначена в межах самостійної роботи № 6.

Тема 8. Бізнес-етикет: сутність, правила

Завдання для самостійної роботи

1. Здійснити порівняльний аналіз різних видів етикету.

Методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Опрацювати літературу за темою самостійної роботи і на підставі її вивчення порівняти різновиди етикету. У формі таблиці сформулювати відмінні риси різних видів етикету (придворного, лицарського, дипломатичного, ділового, столового, давньоіндійського, давньокитайського, тощо). Оформити текст слід у друкованому вигляді.

Тема 9. Імідж менеджера як ділової людини

Завдання для самостійної роботи

Розробити візитну картку.

1. Майстер-план по створенню іміджу корпорації.

Методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Опрацювати літературу за темою самостійної роботи і на підставі її вивчення розробити власну візитівку згідно з існуючими правилами до її виготовлення. На візитній картці має бути зазначено прізвище та ім'я студента. Вид візитівки (особиста чи ділова) обирається студентом добровільно.

1.5. Індивідуальні завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) студента денної форми навчання за тематикою навчальної дисципліни «Етика бізнесу» виконується у вигляді відео-роботи у межах годин, відведених для самостійної роботи.

1.5.1. Методичні рекомендації до виконання індивідуального завдання

Відео-роботи готуються групою студентів чисельністю 3-4 особи. Тема відео-роботи обирається студентами добровільно з наведеного нижче переліку та закріплюється за ними науково-педагогічним працівником на початку семестру. Відео-ролики мають бути надані у форматі *.mp4. Тривалість відео-роботи не повинна перевищувати 5 хвилин. Перший кадр відео-роботи повинен містити: тему відео-роботи, П.І.Б. студентів. Персонажами відео-ролика мають бути самі студенти. Якщо у відео-роботі використовується музика, пісні, композиції, фото чи інші графічні об'єкти, у останніх кадрах відео-роботи необхідно зазначити їх авторів та посилання на джерело.

1.5.2. Темі відео-робіт

1. Загальні вимоги до проведення ділового прийому «Шведський стіл».
2. Особливості правил поведінки на прийомі «Фуршет».
3. Культура організації прийому «Коктейль».
4. Етикет подання та вживання напоїв на прийомі «Келих шампанського».
5. Етичні правила проведення ділового прийому «Барбекю».
6. Особливості правил поведінки на діловому прийомі «Жур-фікс».
7. Культура організації прийому «Чай».
8. Етичні правила проведення ділового прийому «Пікнік».
9. Етичні вимоги організації ділового прийому «Сніданок».
10. Культура поведінки на офіційному прийомі «Обід».
11. Вимоги щодо дрес-коду на офіційному прийомі «Вечеря».

1.6. Підсумковий контроль

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі заліку з використанням тестових технологій, у тому числі комп'ютерних.

Структура залікового білету включає 2 теоретичних питання та 20 тестових завдань.

1.6.1. Питання для підсумкового контролю

1. Поняття відповідальності в системі суспільних взаємовідносин
2. Групи мотивів щодо відповідальності індивіда та суспільної спільноти.
3. Усвідомлення відповідальності.
4. Соціальна відповідальність бізнесу: сутність, значення та складові елементи.

5. Позиції щодо розуміння соціальної відповідальності різними суспільними групами.
 6. Рівні соціальної відповідальності.
 7. Форми прояву та реалізації соціальної відповідальності бізнесу.
 8. Заходи реалізації форм соціальної відповідальності бізнесу.
 9. Соціальна відповідальність бізнесу: соціальне зобов'язання, соціальне реагування, соціальна чутливість.
 10. Фактори впливу на вибір соціально відповідальної поведінки організації.
 11. Переваги соціально відповідального підходу для бізнесу.
 12. Тенденції соціальної відповідальності бізнесу на сучасному етапі.
 13. Передумови становлення і розвитку соціальної відповідальності бізнесу.
 14. Принципи соціально відповідальної поведінки бізнесу..
 15. Соціальна політика держави.
 16. Моделі соціальної політики держави: ліберальна, корпоративна, суспільна.
 17. Бісмарківська та беверіджська моделі соціальної політики держави.
 18. Глобалізаційний підхід щодо реалізації соціальної політики держави.
 19. Історична трансформація поглядів на соціальну справедливість у суспільстві.
 20. Соціальна справедливість.
 21. Умови справедливості розподілу суспільних благ.
 22. Погляди на соціальну справедливість: егалітаристська, утилітаристська, роулсінська, ринкова.
 23. Місце соціальної відповідальності в управлінні організацією.
 24. Організаційно-економічне забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю.
 25. Система оптимального розподілу функціональних обов'язків, прав і відповідальності.
 26. Порядок і форми взаємодії між органами управління та персоналом.
 27. Співпраця із територіальними громадами. Програми соціального інвестування.
 28. Політика управління соціальною відповідальністю.
 29. Інтеграція соціальної відповідальності у функції структурних підрозділів підприємства.
 30. Контролінг реалізації соціальних програм.
 31. Навчання персоналу у сфері корпоративної соціальної відповідальності.
 32. Вплив державної політики на формування організаційно-економічних механізмів управління корпоративною соціальною відповідальністю.
 33. Якість формування правових норм, контролюючих інститутів та інфраструктури.
- Партнерство та інституціональне інвестування.
34. Запровадження та реалізація міжнародних стандартів.
 35. Соціальне підприємництво.
 36. Соціальна місія.
 37. Мета соціального підприємництва.
 38. Потрійний результат діяльності підприємства (модель 3Р: Profit – Planet – People): економічна, соціальна та екологічна ефективність.
 39. Підходи до визначення соціального підприємництва.
 40. Історія соціального підприємництва в Україні.
 41. Характерні ознаки соціального підприємництва.
 42. Соціальна відповідальність менеджера.
 43. Рівні соціальної відповідальності менеджера.
 44. Кодекс корпоративної поведінки.
 45. Функції корпоративних кодексів.
 46. Умови дієвості корпоративних кодексів.
 47. Типовий кодекс корпоративної поведінки.

48. Основні кроки провадження у практику діяльності організації соціально відповідального підходу.
49. Основні питання, які повинен вирішити менеджер в процесі вибору напряму соціально відповідальної поведінки організації.
50. Вибір суспільно корисної справи.
51. Вибір ініціативи для підтримки соціально відповідального підходу.
52. Просування доброчинної справи.
53. Основні інструменти реалізації соціальної ініціативи щодо просування доброчинної справи.
54. Основні переваги для підприємства щодо просування доброчинної справи.
55. Основні потенційні проблеми при застосуванні ініціативи «Просування доброчинної справи».
56. Фактори успіху просування доброчинної справи.
57. Доброчинний менеджмент.
58. Соціальний менеджмент.
59. План провадження заходів соціального менеджменту.
60. Філантропія.
61. Основні інструменти реалізації філантропії.
62. Проект реалізації філантропічних заходів.
63. Волонтерська робота.
64. Соціально відповідальні підходи до ведення бізнесу.
65. Теоретичні та практичні засади бізнесу як соціального феномена.
66. Базові категорії аналізу етичних засад бізнесу: «етика», «мораль», «моральність», «етикет».
67. Моральні принципи та основи етикету. Функції моралі.
68. Традиція, право, мораль як види соціальної регуляції людської поведінки.
69. Основні типи моральних норм: заборони і взірці.
70. Види цінностей та їх вплив на формування особистісних і професійних якостей людини.
71. Поняття «моральна цінність».
72. Етичні норми бізнесу.
73. Види етичних норм: універсальні, групові, особистісні.
74. Етика відповідальності як методологічна основа розвитку етики ділових відносин XXI століття.
75. Етичні засади сучасного бізнесу.
76. Інституалізація етичних основ діяльності організацій.
77. Соціальна відповідальність бізнесу.
78. Сутність та зміст етики ділових відносин.
79. Обмін інформацією у спілкуванні.
80. Вербальні й невербальні канали зв'язку.
81. Організація взаємодії ділових партнерів.
82. Комунікативні установки. Ефекти комунікативних установок.
83. Індивідуальний вплив.
84. Механізми індивідуального впливу: навіювання, психічне зараження, наслідування, переконання.
85. Критерії культури усної мови.
86. Проведення ділової бесіди та її аналіз.
87. Особливості ведення ділової розмови по телефону.
88. Специфіка роботи через перекладача.
89. Ділове спілкування з журналістами.
90. Форми колективного обговорення проблеми.

91. Публічний виступ у діловому спілкуванні.
92. Особливості публічного виступу по радіо та на телебаченні.
93. Організація та проведення нарад.
94. Виступ на бізнес-зборах.
95. Ведення ділової документації.
96. Етичні порушення в процесі критики, що зустрічаються в діловому житті.
97. Неприємні психологічні наслідки етичних норм тією особою, котра критикує.
98. Рекомендації для тих, хто критикує, і тих, кого критикують.
99. Роль етичної сторони критики в повсякденному діловому житті.
100. Послаблення етичних порушень значущості критичних зауважень.
101. Поняття етикету. Історія розвитку етикету. Види етикету.
102. Найпоширеніші помилки в сфері ділового етикету.
103. Етикет: регуляція людських взаємин і культура спілкування.
104. Етикет як правила гри цивілізованих людей.
105. Етикет як символічна поведінка. Різновиди етикету. Переваги та недоліки етикету. Службовий етикет: моральні принципи і засади.
106. Норми і правила службового етикету.
107. Моральні та етикетні аспекти різноманітних форм ділової комунікації.
108. Сучасний діловий протокол та етикет.
109. Протокол як форма ієрархічного порядку.
110. Основні принципи ділового протоколу.
111. Протокол у міжнародному спілкуванні.
112. Стандартні етикетні ситуації.
113. Національні манери вітання.
114. Вітальні формули. Правила вітання.
115. Супроводжуючі знаки вітання.
116. Звернення. Звернення до незнайомої людини.
117. Культура поведінки поза службою.
118. Обов'язки чоловіків та привілеї жінок.
119. Правила поведінки у громадських місцях. Поведінка в родині. Правила приймання гостей. Правила поведінки за столом.
120. Український комунікативний етикет.
121. Традиційні форми і правила етикету (вітання, звертання, прощання, побажання, висловлювання вдячності, співчуття тощо) в українців.
122. Моральні проблеми в етикетному спілкуванні. «Пристойне» і «непристойне» з точки зору моралі та етикету.
123. Історичний розвиток до форми й змісту візитівки.
124. Візитівка як інструмент ділового спілкування.
125. Форми використання візитівок у повсякденній діловій практиці.
126. Правила вручення й отримання візитівок. Види візитівок.
127. Перспективи використання візитівок в майбутньому.
128. Вплив мережі Інтернету на різновиди, форми й практичне використання візитівок.
129. Сувеніри та подарунки в діловій сфері. Основні функції сувенірів і подарунків у діловій сфері.
130. Основні вимоги до підбору та вручення подарунків у службовій сфері.
131. Вартість подарунка як етичний критерій.
132. Тенденції розвитку процесів піднесення подарунків у сучасному діловому світі.
133. Відмінності при врученні подарунків як одному співробітникові, так і фірмі в цілому.
134. Практичні рекомендації щодо вручення подарунка.
135. Взаємозалежність між зовнішнім виглядом ділового чоловіка та його успіхом в

бізнесі.

136. Характерні риси зовнішнього вигляду й манер сучасного ділового чоловіка.
137. Неприпустимі речі в діловому одязі сучасного бізнесмена.
138. Принципи формування гардеробу сучасного ділового чоловіка.
139. Характерні особливості фактури й кольору тканин для чоловічого ділового одягу.
140. Історія розвитку вимог до жіночого ділового одягу.
141. Характерні особливості сучасного жіночого ділового костюма.
142. Основні вимоги до кольору, фактури, поєднання тканин, аксесуарів, прикрас тощо в одязі ділової жінки, в тому числі й верхнього одягу.
143. Вплив аксесуарів, прикрас, зачіски, макіяжу на зовнішній вигляд ділової жінки.
144. Перспектива змін вимог до одягу та манер ділової жінки.
145. Постава, хода та манери.
146. Поняття імідж та репутація.
147. Іміджологія, іміджмейкери.
148. Створення позитивного іміджу.
149. Імідж ділового чоловіка: одяг, манери, набуття необхідних якостей.
150. Імідж ділової жінки: необхідні поради.
151. Майстер-план по створенню іміджу корпорації.
152. Основні елементи корпоративного іміджу.
153. Помилки, що можуть призвести до втрати іміджу

1.6.2. Структура залікового білета

1. Соціальне підприємництво.
2. Створення позитивного іміджу.
3. Тести. Виберіть позначення з правильною відповіддю:
 1. Соціальна відповідальність бізнесу – це
 - а) відповідальність компаній;
 - б) відповідальність громадян;
 - в) відповідальність юридичних осіб;
 - г) відповідальності підприємця за інтегровану суспільну корисність його бізнесу.
 2. При культурі спілкування мова повинна відповідати:
 - а) темі;
 - б) меті;
 - в) ситуації;
 - г) професійному рівні слухачів.
 3. Особиста етика спрямована на:
 - а) справедливись;
 - б) відповідальність;
 - в) порядність;
 - г) компетентність.
 4. Словесні вітання супроводжуються:
 - а) невербальними знаками;
 - б) знаками міміки;
 - в) розмахуванням руками згідно протоколу зустрічі);
 - г) знаками задоволення та остраху.
 5.
 - а);
 - б);
 - в);
 - г).

2. Схеми нарахування балів

2.2. Обсяг балів, здобутих слухачем бакалаврату під час лекцій з навчальної дисципліни, обчислюється у пропорційному співвідношенні кількості відвіданих лекцій і кількості лекцій, передбачених навчальним планом, і визначається згідно з додатком 1 2 до Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права (затвердженого 29 травня 2017 року, протокол № 14).

З навчальної дисципліни «Соціальна відповідальність та етика бізнесу» для студента денної форми навчання передбачено проведення 9 лекційних занять. Отже, студент може набрати під час лекцій таку кількість балів (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Розподіл балів для лекцій з навчальної дисципліни «Соціальна відповідальність та етика бізнесу»

№ з/п	Форма навчання	Кількість лекцій за планом	Кількість відвіданих лекцій/балів								
			1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Денна	9	1,1	2,2	3,3	4,4	5,5	6,6	7,7	8,9	10,0

2.3. З навчальної дисципліни «Соціальна відповідальність та етика бізнесу» для студентів за спеціальністю 073 «Менеджмент» денної форми навчання передбачено проведення 9 семінарських занять.

За результатами семінарського заняття кожному слухачу до відповідного документа обліку успішності виставляється кількість балів від 0 до 5 числом, кратним 0,5, яку він отримав протягом заняття.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів наведені у п.4.3.8. Положення про організацію освітнього процесу у ХУУП, затверджене рішенням вченої ради від 05.07.2016 р., протокол №16, введене в дію наказом від 08.06.2016 р. № 359/16 (в редакції рішення вченої ради ХУУП імені Леоніда Юзькова від 28 серпня 2020 року, протокол № 1, з 01

вересня 2020 року, наказ ХУУП імені Леоніда Юзькова від 28 серпня 2020 року № 312/20) 2.4. Обсяг балів за самостійну роботу з навчальної дисципліни «Інформаційна безпека бізнесу» для студентів розподіляється пропорційно за виконання наукової роботи та індивідуального завдання.

Індивідуальне завдання виконане за пропонованою темою та обирається студентом самостійно, оцінюються окремо та складає не більше 10 балів. Загалом за виконання самостійної роботи студент денної форми навчання може одержати максимально 20 балів.

Перерозподіл балів, в межах максимально можливої кількості їх одержання за виконану самостійну роботу, наведено в табл. 2.2.

2.4. Обсяг балів за самостійну роботу з навчальної дисципліни «Соціальна відповідальність та етика бізнесу» для студентів розподіляється пропорційно за виконання 9 письмових робіт (1 письмова робота по кожній темі). Залежно від їх обсягу та складності, студент може одержати не більше 10 балів.

Індивідуальне завдання виконане за пропонованою темою наукової роботи оцінюються окремо та складає не більше 10 балів. Загалом за виконання самостійної роботи студент денної форми навчання може одержати максимально 20 балів.

Перерозподіл балів, в межах максимально можливої кількості їх одержання за виконану самостійну роботу, наведено в табл. 2.2.

Таблиця 2.2.

Розподіл балів для самостійної роботи з навчальної дисципліни «Соціальна відповідальність»

№ з/п	Алгоритм нарахування балів	Номер теми / кількість балів									Разом балів
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1	Максимальна кількість балів за одну письмову роботу з відповідної теми	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	10,0
2	Максимальна кількість балів за індивідуальне завдання, виконане у вигляді наукової роботи	10,0									10,0
	Усього балів										20,0

2.5. За семестровий контроль, що проводиться у формі з навчальної дисципліни «Соціальна відповідальність та етика бізнесу», денної форми навчання може максимально одержати 30 балів.

Перерозподіл балів в межах максимально можливого одержання їх кількості за надані здобувачами вищої освіти відповіді в усній та письмовій формі відповідно на питання, тестові завдання та розв'язок задачі екзаменаційного білета, наведено в табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Розподіл балів для семестрового контролю з навчальної дисципліни «Соціальна відповідальність та етика бізнесу»

№ з/п	Алгоритм нарахування балів	Номер питань залікового білета			Разом балів
		1	2	3	
1.	Максимальна кількість балів за усну відповідь на кожне питання залікового білета	5,0	-	-	5,0
2.	Максимальна кількість балів за усну відповідь на кожне питання залікового білета	-	5,0	-	5,0
3.	Максимальна кількість балів за письмову відповідь на тестові завдання	-	-	20,0	20
	Усього балів	5,0	5,0	20,0	30,0

3. Рекомендовані джерела

Тема 1

1. Антохов А. А. Інноваційні стратегії соціальної відповідальності бізнесу. Інвестиції: практика та досвід. 2018. № 18. С. 5–10. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2018_18_3.
2. Балусєва О. В., Боднарук О.В. Соціальна відповідальність. Навчальний посібник. Маріуполь. ДонДУУ. 2017. 284 с. URL: <http://eir.pstu.edu/handle/123456789/24677>.
3. Гусєва О.Ю., Воскобоєва О.В., Хлевицька Т.Б. Соціальна відповідальність бізнесу. Навчальний посібник. Київ. Державний університет телекомунікацій. 2020. 222 с. URL: https://duikt.edu.ua/uploads/l_2168_88978048.pdf.
4. Олійник О.О. Соціальна відповідальність. Навч. посіб. Рівне. НУВГП. 2016. 222 с. URL: <https://ep3.nuwm.edu.ua/11226/1/%D0%A1%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%B0%D0%B%D1%8C%D0%BD%D0%B0%20%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C.%20%D0%9E%D0%BB%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%9E.%D0%9E..pdf>.
5. Охріменко О.О., Іванова Т.В. Соціальна відповідальність. Навч. посіб. Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут». 2015. 180 с. URL: <https://ied.kpi.ua/wp-content/uploads/2015/10/Socialna-vidpovidalnist.pdf>.

Тема 2

1. Антохов А. А. Інноваційні стратегії соціальної відповідальності бізнесу. Інвестиції: практика та досвід. 2018. № 18. С. 5–10. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2018_18_3.
2. Балусєва О. В., Боднарук О.В. Соціальна відповідальність. Навчальний посібник. Маріуполь. ДонДУУ. 2017. 284 с. URL: <http://eir.pstu.edu/handle/123456789/24677>.
3. Гусєва О.Ю., Воскобоєва О.В., Хлевицька Т.Б. Соціальна відповідальність бізнесу. Навчальний посібник. Київ. Державний університет телекомунікацій. 2020. 222 с. URL: https://duikt.edu.ua/uploads/l_2168_88978048.pdf.
4. Матушкіна М.В. Корпоративна соціальна відповідальність. Навч. посібник для студентів денної та заочної форм навчання спеціальностей економічного профілю. 2017. 201 с. URL: <http://dSPACE.luguniv.edu.ua/jsui/bitstream/123456789/1795/1/Matooshkina.pdf>.
5. Олійник О.О. Соціальна відповідальність. Навч. посіб. Рівне. НУВГП. 2016. 222 с. URL: <https://ep3.nuwm.edu.ua/11226/1/%D0%A1%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%B0%D0%B%D1%8C%D0%BD%D0%B0%20%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C.%20%D0%9E%D0%BB%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%9E.%D0%9E..pdf>.
6. Охріменко О.О., Іванова Т.В. Соціальна відповідальність. Навч. посіб. Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут». 2015. 180 с. URL: <https://ied.kpi.ua/wp-content/uploads/2015/10/Socialna-vidpovidalnist.pdf>.
7. Саприкіна М. А. Корпоративна соціальна відповідальність: моделі та управлінська практика. Підручник. За наук. ред. д.е.н., проф., засл. діяч науки і техніки України Редькіна О. С. К. ТОВ «Фарбований лист». 2011. 480 с. URL: <http://rinek.onu.edu.ua/article/view>.

Тема 3

1. Антохов А. А. Інноваційні стратегії соціальної відповідальності бізнесу. Інвестиції: практика та досвід. 2018. № 18. С. 5–10. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2018_18_3.
2. Балусєва О. В., Боднарук О.В. Соціальна відповідальність. Навчальний посібник. Маріуполь. ДонДУУ. 2017. 284 с. URL: <http://eir.pstu.edu/handle/123456789/24677>.

3. Гусева О.Ю., Воскобоева О.В., Хлевицька Т.Б. Соціальна відповідальність бізнесу. Навчальний посібник. Київ. Державний університет телекомунікацій. 2020. 222 с. URL: https://duikt.edu.ua/uploads/l_2168_88978048.pdf.
4. Кудельський В.Е. Вплив війни на ринок праці в Україні *Грааль науки*: міжнар. наук. журнал. Вінниця - Відень: ГО «Європейська наукова платформа». НУ «Інститут науково-технічної інтеграції та співпраці». 2024. № 40. 642 с. С.150-157. URL: <https://DOI.org/10.36074/grail-of-science.07.06.2024.017>.
5. Матушкіна М.В. Корпоративна соціальна відповідальність. Навч. посібник для студентів денної та заочної форм навчання спеціальностей економічного профілю. 2017. 201 с. URL: <http://dspace.luguniv.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1795/1/Matooshkina.pdf>.
6. Олійник О.О. Соціальна відповідальність. Навч. посіб. Рівне. НУВГП. 2016. 222 с. URL: <https://ep3.nuwm.edu.ua/11226/1/%D0%A1%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%B0%D0%B%D1%8C%D0%BD%D0%B0%20%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C.%20%D0%9E%D0%BB%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%9E.%D0%9E..pdf>.
7. Охріменко О.О., Іванова Т.В. Соціальна відповідальність. Навч. посіб. Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут». 2015. 180 с. URL: <https://ied.kpi.ua/wp-content/uploads/2015/10/Socialna-vidpovidalnist.pdf>.
8. Саприкіна М. А. Корпоративна соціальна відповідальність: моделі та управлінська практика. Підручник. За наук. ред. д.е.н., проф., засл. діяч науки і техніки України Редькіна О. С. К. ТОВ «Фарбований лист». 2011. 480 с. URL: <http://rinek.onu.edu.ua/article/view>.

Тема 4

1. Антохов А. А. Інноваційні стратегії соціальної відповідальності бізнесу. Інвестиції: практика та досвід. 2018. № 18. С. 5–10. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2018_18_3.
2. Балусева О. В., Боднарук О.В. Соціальна відповідальність. Навчальний посібник. Маріуполь. ДонДУУ. 2017. 284 с. URL: <http://eir.pstu.edu/handle/123456789/24677>.
3. Гусева О.Ю., Воскобоева О.В., Хлевицька Т.Б. Соціальна відповідальність бізнесу. Навчальний посібник. Київ. Державний університет телекомунікацій. 2020. 222 с. URL: https://duikt.edu.ua/uploads/l_2168_88978048.pdf.
4. Матушкіна М.В. Корпоративна соціальна відповідальність. Навч. посібник для студентів денної та заочної форм навчання спеціальностей економічного профілю. 2017. 201 с. URL: <http://dspace.luguniv.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1795/1/Matooshkina.pdf>.
5. Олійник О.О. Соціальна відповідальність. Навч. посіб. Рівне. НУВГП. 2016. 222 с. URL: <https://ep3.nuwm.edu.ua/11226/1/%D0%A1%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%B0%D0%B%D1%8C%D0%BD%D0%B0%20%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C.%20%D0%9E%D0%BB%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%9E.%D0%9E..pdf>.
6. Охріменко О.О., Іванова Т.В. Соціальна відповідальність. Навч. посіб. Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут». 2015. 180 с. URL: <https://ied.kpi.ua/wp-content/uploads/2015/10/Socialna-vidpovidalnist.pdf>.
7. Саприкіна М. А. Корпоративна соціальна відповідальність: моделі та управлінська практика. Підручник. За наук. ред. д.е.н., проф., засл. діяч науки і техніки України Редькіна О. С. К. ТОВ «Фарбований лист». 2011. 480 с. URL: <http://rinek.onu.edu.ua/article/view>.

Тема 5

1. Балусєва О. В., Боднарук О.В. Соціальна відповідальність. Навчальний посібник. Маріуполь. ДонДУУ. 2017. 284 с. URL: <http://eir.pstu.edu/handle/123456789/24677>.
2. Гусєва О.Ю., Воскобоєва О.В., Хлевицька Т.Б. Соціальна відповідальність бізнесу. Навчальний посібник. Київ. Державний університет телекомунікацій. 2020. 222 с. URL: https://duikt.edu.ua/uploads/l_2168_88978048.pdf.
3. Матушкіна М.В. Корпоративна соціальна відповідальність. Навч. посібник для студентів денної та заочної форм навчання спеціальностей економічного профілю. 2017. 201 с. URL: <http://dspace.luguniv.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1795/1/Matooshkina.pdf>.
4. Олійник О.О. Соціальна відповідальність. Навч. посіб. Рівне. НУВГП. 2016. 222 с. URL: <https://ep3.nuwm.edu.ua/11226/1/%D0%A1%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%B0%D0%B%D1%8C%D0%BD%D0%B0%20%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C.%20%D0%9E%D0%BB%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%9E.%D0%9E..pdf>.
5. Охріменко О.О., Іванова Т.В. Соціальна відповідальність. Навч. посіб. Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут». 2015. 180 с. URL: <https://ied.kpi.ua/wp-content/uploads/2015/10/Socialna-vidpovidalnist.pdf>.
6. Саприкіна М. А. Корпоративна соціальна відповідальність: моделі та управлінська практика. Підручник. За наук. ред. д.е.н., проф., засл. діяч науки і техніки України Редькіна О. С. К. ТОВ «Фарбований лист». 2011. 480 с. URL: <http://rinek.onu.edu.ua/article/view>.

Тема 6

1. Охріменко О.О., Іванова Т.В. Соціальна відповідальність. Навч. посіб. Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут». 2015. 180 с. URL: <https://ied.kpi.ua/wp-content/uploads/2015/10/Socialna-vidpovidalnist.pdf>.
2. Радченко С.Г.. Етика бізнесу. Навч. посіб. 2-ге вид. переробл. і допов. К. Київ. нац. торг.-екон. ун-т. 2014. 396 с. URL: <https://knute.edu.ua/file/MjI=/73b96e0500c677b4628c3c63e0635779.pdf>.
3. Сушик І.В. Етика бізнесу. Навч. посіб. Луцьк. РВВ Луцький НТУ. 2019. 268 с. URL: <https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/202111/%D0%95%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%B1%D1%96%D0%B7%D0%BD%D0%B5%D1%81%D1%83%20%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD.pdf/>.
4. Чирва О. Г., Чирва Г. М. Етика бізнесу. Навч.-метод. посіб. для аудиторного та самостійного вивчення дисципліни МОН України. Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. Умань. Візаві. 2021. 115 с. URL: <https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/123456789/16597/1/%D0%95%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%B1%D1%96%D0%B7%D0%BD%D0%B5%D1%81%D1%83%2C%20%D1%87%D0%B8%D1%80%D0%B2%D0%B0%20%D0%B3.%D0%BC..pdf>.

Тема 7

1. Балусєва О. В., Боднарук О.В. Соціальна відповідальність. Навчальний посібник. Маріуполь. ДонДУУ. 2017. 284 с. URL: <http://eir.pstu.edu/handle/123456789/24677>.
2. Гусєва О.Ю., Воскобоєва О.В., Хлевицька Т.Б. Соціальна відповідальність бізнесу. Навчальний посібник. Київ. Державний університет телекомунікацій. 2020. 222 с. URL: https://duikt.edu.ua/uploads/l_2168_88978048.pdf.
3. Охріменко О.О., Іванова Т.В. Соціальна відповідальність. Навч. посіб. Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут». 2015. 180 с. URL: <https://ied.kpi.ua/wp-content/uploads/2015/10/Socialna-vidpovidalnist.pdf>.
4. Радченко С.Г.. Етика бізнесу. Навч. посіб. 2-ге вид. переробл. і допов. К. Київ. нац. торг.-екон. ун-т. 2014. 396 с. URL: <https://knute.edu.ua/file/MjI=/73b96e0500c677b4628c3c63e0635779.pdf>.

5. Сушик І.В. Етика бізнесу. Навч. посіб. Луцьк. РВВ Луцький НТУ. 2019. 268 с. URL:<https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/202111/%D0%95%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%B1%D1%96%D0%B7%D0%BD%D0%B5%D1%81%D1%83%20%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD.pdf/>.

6. Чирва О. Г., Чирва Г. М. Етика бізнесу. Навч.-метод. посіб. для аудиторного та самостійного вивчення дисципліни МОН України. Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. Умань. Візаві. 2021. 115 с. URL:<https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/123456789/16597/1/%D0%95%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%B1%D1%96%D0%B7%D0%BD%D0%B5%D1%81%D1%83%2C%20%D1%87%D0%B8%D1%80%D0%B2%D0%B0%20%D0%B3.%D0%BC..pdf>.

Тема 8

1. Радченко С.Г.. Етика бізнесу. Навч. посіб. 2-ге вид. переробл. і допов. К. Київ. нац. торг.-екон. ун-т. 2014. 396 с. URL:<https://knute.edu.ua/file/MjI=/73b96e0500c677b4628c3c63e0635779.pdf>.

2. Сушик І.В. Етика бізнесу. Навч. посіб. Луцьк. РВВ Луцький НТУ. 2019. 268 с. URL:<https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/202111/%D0%95%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%B1%D1%96%D0%B7%D0%BD%D0%B5%D1%81%D1%83%20%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD.pdf/>.

3. Чирва О. Г., Чирва Г. М. Етика бізнесу. Навч.-метод. посіб. для аудиторного та самостійного вивчення дисципліни МОН України. Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. Умань. Візаві. 2021. 115 с. URL:<https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/123456789/16597/1/%D0%95%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%B1%D1%96%D0%B7%D0%BD%D0%B5%D1%81%D1%83%2C%20%D1%87%D0%B8%D1%80%D0%B2%D0%B0%20%D0%B3.%D0%BC..pdf>.

Тема 9

1. Гусєва О.Ю., Воскобоева О.В., Хлевицька Т.Б. Соціальна відповідальність бізнесу. Навчальний посібник. Київ. Державний університет телекомунікацій. 2020. 222 с. URL:https://duikt.edu.ua/uploads/l_2168_88978048.pdf.

2. Кудельський В.Е. Вплив війни на ринок праці в Україні *Грааль науки*: міжнар. наук. журнал. Вінниця - Відень: ГО «Європейська наукова платформа». НУ «Інститут науково-технічної інтеграції та співпраці». 2024. № 40. 642 с. С.150-157. URL:<https://DOI.org/10.36074/grail-of-science.07.06.2024.017>.

3. Олійник О.О. Соціальна відповідальність. Навч. посіб. Рівне. НУВГП. 2016. 222с. URL:<https://ep3.nuwm.edu.ua/11226/1/%D0%A1%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%B0%D0%B%D1%8C%D0%BD%D0%B0%20%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C.%20%D0%9E%D0%BB%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%9E.%D0%9E..pdf>.

4. Радченко С.Г.. Етика бізнесу. Навч. посіб. 2-ге вид. переробл. і допов. К. Київ. нац. торг.-екон. ун-т. 2014. 396 с. URL:<https://knute.edu.ua/file/MjI=/73b96e0500c677b4628c3c63e0635779.pdf>.

5. Чирва О. Г., Чирва Г. М. Етика бізнесу. Навч.-метод. посіб. для аудиторного та самостійного вивчення дисципліни МОН України. Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. Умань. Візаві. 2021. 115 с. URL:<https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/123456789/16597/1/%D0%95%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%B1%D1%96%D0%B7%D0%BD%D0%B5%D1%81%D1%83%2C%20%D1%87%D0%B8%D1%80%D0%B2%D0%B0%20%D0%B3.%D0%BC..pdf>.

4. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Інтернет-сторінка, присвячена Глобальному Договору ООН. URL:<https://globalcompact.org.ua/pro-nas/gd-oon-v-ukraini/>

2. Інтернет-сторінка, присвячена питанням розвитку СББ в Азії (CSR Asia). URL:<http://www.csr-asia.com/index.php?linksid=9>

3. Інтернет-сторінка, що містить інформацію про компанії-члени КСВ Європа.
URL:<http://www.csreurope.org>
4. Інтернет-сторінка, що містить інформацію про Стандарт SA8000.
URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0015697-07#Text>
5. Офіційний сайт Інституту Етики Бізнесу. URL:www.ibe.org.uk
6. Офіційний сайт Центру розвитку КСВ в Україні. URL:<https://csr-ukraine.org/>
7. Офіційний сайт Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua/>.
8. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>.
9. Офіційний сайт Урядового порталу. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>.
10. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України URL: <http://mon.gov.ua>.
11. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського.
URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.
12. Пошукова система Google Scholar URL: <http://scholar.google.com.ua/>.
13. Пошукова система Scopus URL: <http://www.scopus.com/home.url>.